

SZÉCSÉNYI HIRLAP

SZÉPIRODALMI, TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP.

A SZÉCSÉNYI VÁLASZTÓKERÜLET 48-as ÉS FÜGGETLENSÉGI PÁRTJÁNAK HIVATALOS LAPJA.

Előfizetési ár:

Egész évre 8 kor. Félévre 4 kor.

Negyed évre 2 kor.

— Egyes szám ára 16 fillér. —

Előfizetések a kiadóhivatalba küldendők.

Megjelenik minden pnteken.

Felelős szerkesztő:

Dr. Szóke Jenő.

A szerkesztőség telefon száma: 6.

Előfizetési pénsek, reklamációk és hirdetések a kiadóhivatalhoz intézendők. A lap szellemi részére, s a nyilttérre vonatkozó minden közlemények a szerkesztőhöz küldendők.

A dolgozók pihenő napjáról.

Az idők szelleme új irányban tereli állami életünket s a kormányzatot. Nagy horderejű szociális feladatok várnak megoldásra. Eddig az ipari és kereskedelmi alkalmazottaknak betegsegélyezéséről és balesetbiztosításáról szóló törvényjavaslat emelkedett törvényerőre. Az alap, melyen a kívánatos szociális intézmény nyugszik, jó és hihető, hogy sok existenciának sorsára lesz az új törvény jó hatással.

A betegsegélyezéséről szóló törvényt, az ipari munkának vásár- és ünnepnapai szüneteléséről szóló törvénytervezet, valamint az új ipartörvénytervezet követi.

A munkaszünetről szóló törvényvel a kereskedelemügyi kormány a kereskedelmi alkalmazottak régi sérelmeit óhajtotta orvosolni. Szterényi József államtitkár eredeti javaslata annak az igazságnak az alapján épült, hogy hat napi fáradságos munka után, a hetedik napon feltétlenül pihenőt érdemel a dolgozó munkás ember. A tervezet készítése alkalmából számolt azonban az ipar és kereskedelem minden érdekességének a kívánásával és ez alapon javasolta, hogy a munkaszüneti napnak, nem kell éppen vásárnapra esnie. Budapesten az ő eredeti tervezete szerint — ipar és kereskedelem minden ágazatában szünetel a munka, míg a vidéki városokban az üzletnek nyilvántartása déli tizenkét óráig nem volt engedve. Ennek ellenében a vidéki kereskedelmi alkalmazottak egy egész hétköznapot, vagy pedig két

hétköznap délelőttjét, vagy két délutánját kapták volna kárpótlásképpen.

E törvényjavaslat, mely tagadhatatlanul egy nagy szociális igazságnak a kifejezője volt, az érdekelttség mindkét részéről a leg-súlyosabb támadásban részesült.

Ennek következtében az elmúlt évben a kereskedelemügyi miniszteriumban megtartott szaktanácskozás, Szterényi József államtitkárnak a hétköznapra vonatkozó javaslatát elvetette, mindazonáltal a munkaadók és alkalmazottak között a vásárnap munkaszünet tárgyában oly irányú megállapodás jött létre, amely látszólag mindkét fél érdekeinek megfelelt. Azonban csak látszólag, mert e szaktanácskozást követő „Ipartanács” ülésén a kereskedelem egy-két vezérférfiának sikerült odahatni, hogy a főnök és alkalmazottak között létesült megállapodás — az alkalmazottak rovására módosítottassék.

Az országos ipartanács állandó bizottságának javaslata még mint értesülünk az ipartanács összes osztályainak együttes ülése elé került?

Az országos ipartanács állandó bizottsága javaslatának a lényege, hogy a főváros területén úgyszólván teljes és kivételeket nem ismerő a vásárnap munkaszünet, míg a vidéken az üzletek nyitvatartása délelőtt 10 óráig egész éven át meg van engedve, azonban a kereskedelmi alkalmazottak felváltva minden második hét vasárnapján teljes munkaszünetet élveznek.

Minden jel arra mutat, hogy ez a javaslat fog a parlament elé kerülni és csak a

nép képviselők akaratán fog mulni, hogy a dolgozó kisemberek számára a méltán megérdemelt egy napi pihenő időt törvényileg biztosítsák.

A munkaszünetről szóló törvényt az ipartörvény revíziója fogja követni. Több mint egy éve már, hogy az erre vonatkozó hatalmas tervezet vásárnapon mely a legfontosabb kereskedelmi ipari és munkásügyi kérdések szabályozására van hivatva, napvilágot látott.

A mintegy ezer szakaszt számláló törvénytervezet megbírálásával csak nemrégiben készültek el a különböző érdekelttségek és így a hivatalos hirdások szerint a kereskedelemügyi kormány e tervezet megvitatása érdekében március havában szaktanácskozást hív egybe, mely körül-belül hat hélig fog eltartani.

Ha figyelembe vesszük azt, hogy a vásárnap munkaszünetéről szóló törvénytervezet, mely mindössze huszonehat paragrafust számlál, a különböző illetékes fórumok részéről négy havi alapos megvitatás után még mindig nem került a parlament elé, kevés kilátás van arra, — már a politikai viszonyokra, a bankkérdésre valamint a választási törvényre való tekintettel is, — hogy e nagy horderejű ipari, kereskedelmi és munkásügyi érdekeket érintő törvénytervezet: e jelen országgyűlés részéről törvényerőre emellessék.

Pedig már elérkezett volna az ideje annak, hogy a törvényhozó testület az agrár érdekek szorgos védelme mellett, az ipari és kereskedelmi kérdésekkel is végre komolyan foglalkozzék!

TÁRCZA.

Uti vázlatok.

A Szécsényi Hírlap eredeti tározója.

Folyt.

A magas szobor talapzatának négy sarkáról négy hajó-orr irányul a világ négy tájéka felé.

Nem tudom, mit vélt jelképezni ezek által a tervező, de úgy vélem azt, hogy a felfedezett Amerikából a világ minden tája felé megindult később a kereskedelem, mert termelt a föld, melyet ki nem csigáztak még az emberek, és mert a föld kincseihez ott nem hatolt még el a kapzsi emberi kéz!

Ironia sortis. Pedig csak egy hajó hozta Columbuszt, akkor is láncokkal terhelve.

Azt gondolták Európa akkori koronás fői, hogy ő fogja letépni fejükről a drágakövektől csillogó koronát; pedig dehogy! csak növelni akarta egy nagyon érdekes gyémánttal, melyhez fogható nem volt több, mert ez volt a legnagyobb; akár meg is osztozhattak volna rajta.

Polgári erény és uralkodói gőg, beh messze állnak ezek gyakran egymástól!

A szobor talapzatán még az egély, tudomány, erősség és okosság, vagy mint ujabban nevezik; a bölcsesség, eszményesített alakjai látszanak.

Gyanitom, mit akart a művész ezek által is mondani; azt t. i. hogy abban a korban és azok között a szűkkeblű emberek között, melyek Columbus körül léteztek ama bűzös posványban, melyeket uralkodó nézeteknek csúfolnak sokszor, nem volt az embereknek sem vallásuk, sem tudományuk, sem jellemük, sem eszük, és több volt mindezekből Columbusban magában, mint az akkori világban.

Cogoleto gyermekét mutatja be a leg-tisztább marmo statuario, mint a messze tengerbe elméláz. Aranyos nagy betűkkel ezt írták alá: A CRISTOFORO COLOMBO LA PATRIA.

De a virágok és cserjék levelei, melyek a szobor körül vannak ülve, mind azt sugallják: már késő! már késő!

Génuában ismételt tartózkodásom alatt, a Colombo-téren szerettem reggeli kávémat elkölteni, s a Villa-Negro-ban sétálgatni estefelé.

Az elegáns világ az Acqua Sola nevű sétányon hullámszik alantabb, hol a nők mostani divat szerinti ruhájuk huncát felkapkodják, hogy az ocker-sárga, páva-kék, perzsa-rózsza, velencei vörös s. a. t. színű drága szöveteket ne koptassa a sétány éles kövecse. Egy szép szökőkút hűs habja locsog folytonosan bele az emberek, asszonyok csevegésébe, mert Olaszországban férfi, nő, egyaránt cseveg.

A Villa-Negro ezen sétány mellett, de jóval emelkedettebb helyen fekszik.

Ide gyülekeznek a misantrop, öreg urak, kik már nem lelnek örömet a világban, mert annak minden élvezit kiürítették, és innét — a magashól — nézik le a világot. Arra különösen alkalmas e hely. Még a selyem suhogása is felhallatszik a másik sétányról.

Én azonban nem misanthropiából jártam ide. Részemről minden embernek kívá-

Az ismétlő-iskolásokról.

A „Szécsényi Hírlap” 2-dik számában nyilvános megbeszélésre bocsátotta azt a kérdést: az ismétlő iskolából kikerült fiúk mivel töltik és mivel kellene, hogy töltsék szabad idejüket.

Olvasva a közleményt, a felszólalások, vélemények özönét vártam feleletül. Élének vitát, a mi éleltviszonyainkba világít, megvizsgálja szokásainkat s talpraesetnél talpraesettebb eszméket vet felszínre, a kibontakozás útjait jelölve meg. Száz kinyújtott kezét véltem egyszerre látni, ami mind azért van kinyújtva, hogy segítsen. Mert tisztán állt: olyan emberek gyerekeiről van szó, a kik képtelenek arra, hogy ami létezőben rossz, azon ők maguk változtassanak. Nyilvánvaló, mert ha tudnának ők magok változtatni rajta, már megszűnt volna létezni ez a rossz. Várhattam pedig, mert apák és mindenek felett emberek volnánk. És ezzel szóba, vitába állással még csak adakozás sem jár jótékony célra. Akadt pedig a felvetett kérdésre egy árva felszólalás. Egyetlen egy.

Tehát újra felvelem. Még nem gondolkodtunk felette eléggé. Mert csak ez lehet az ok. Nem pedig, mintha azoknak az embereknek, akiknek ügyéről szó van, érzékét, érdeklődését, közreműködését nem lehetne felkelteni vagy elérni. A munkás, aki a létért, családjá léteért küzd mélyen érez. Ez nem szólás, mondás, hanem valóság. 1871-ben a francia munkások százezrei versenyre kelve hordták megtakarított pénzeiket az 5 milliárd hadi sarc előteremtésére és fizetésére. 1909-ben az olasz munkások nem kisebb tömege vitte filléreit Messina, Regio tönkre ment lakosai felségelésére. A kik között nem egy milliomos volt a pusztulás előtt. Ezeknek a szegénység ezrei! A magyar lelkületnek pedig a nélküli is az emberség az egyik alap vonása. De még a hol nép fiai (ezt pedig kalaplevéve, megbecsülésből mondom, mert bár nem vagyok úgy nevezett szocialista, azt tartom: az embereket nem úgy nevezett születésök, vagy holdjaik vagy pénzes zsákjaik száma, hanem lelkületök, belső értékek szerint való megkülönböztetni, s a nép lélek romlatlan igaz), ismétlem tehát: a hol a nép fiai műkedvelői szini előadást produkálnak sikerrel, ott az érzék vagy felfogási képesség

nom: legyen boldog, akármilyen képzelődésével, hóbortjával, gyengéivel, csak ezekkel ne ártson másoknak.

Azért jártam én ide, mert a téli növények ámbra-illata vegyült folyton a jó levegőbe, melyet a tenger hús fuvalma hozott.

A felhangzó jó katona-zene, édes ábrándokra ringatta lelkemet, s el-elnéztem a szép pontról a kéklő tenger messzeségébe s amikor oly megelégedetten éreztem magamat a természet ölében, eszembe jutott a jó Seneca igazmondása: „Si ad naturam vives, nunquam eris pauper; si ad opinionem, nunquam dives.”

Úgy is van az. Ami engem idefönn oly boldog elégedetté tőn, az a natura; ami pedig odalenn tarkult, suhogott és fecsegett, az az: opino volt.

Nem hagyhattam el Genuát anélkül, hogy híres Cambo Santo-át meg ne nézzem.

Véltem, hogy hazánk nagy száműzöttje hitestársának, az „adoratae conjugis Theresiae de Meszlény”, úgy a a „filiae tenerrime

hiányáról alappal csak ugyan nem lehet szolamokat megeregetni.

Szóval: nem mondok le. Meg kell lennie; sikerülnie kell. Valamelyik vidéki lárlatoz az egyik festmény férfit ábrázolt; szürkankó volt a nyakába vetve, s egyik kezével felseperedett fia homlokán simította a haját hátra s arról a gyerek arcáról két ragyogó szem nevetett feléje. Olyan élethű volt! Nem elégszem meg. Valóság. Az az utolsó izig. Ennek a valóságnak a számaint szeretném szaporítani. A kedélyt, a lélek ép-ségét akarom megemlíteni, megerősíteni azokban a gyermekekben, a kikért beszéllek. Állandósítani az apa arcának derűjét gyermeke nevető szemei tekintetére, s az anya mosolyát mélységes lelke mélységes örömein fakadva.

Állhat be belőle valami változás lelki világukban. Mindazokéban, akik ezzel a kedéllyel futhatják meg az életet. Akik a kedély melegén felmelegesznek.

Valakitől hallottam: a szépség a festnek az erkölcsé. Nem vállalkozom a Kukliné prédikáció folytatására; arra se érzem magam hivatva, hogy papoljak: hanem a kik ép szervezetnek születtek, ép szervezettel lépnek át a férfi kort, — ezt akarnám. És ebben benne van a lélek ép-sége is. És ebben benne van a léleknek az erkölcsé. Ezekért az ép emberekért, agyuk, lelkük ép-ségeért összefogni másnak sem lehet kevesebb mint nekem. Ezt kérem.

H I R E K.

Kinevezés. A földmivelésügyi miniszter Scitovszky Aladár, államtudort a földmivelésügyi ministeriumhoz ideiglenes minőségű díjtalan miniszteri fogalmazó gyakornokká nevezte ki.

Kinevezés. Az igazságügyminiszter Kun Barna kir. ítélőtáblai czimmal és jelleggel felruházott nyugalmazott járásbíró, sziráki gyakorló ügyvédet a balassagyarmati kir. ügyészség kerületében ügyészségi megbízottá rendelte ki.

Kinevezés. Veres Zoltánt, Veres Imre volt szakali birtokos fiát a főispán közigazgatási gyakornokká nevezte ki és mint ilyet az alispáni hivatalhoz osztotta be.

amatae Vilhelminae de Kossuth” sírjait is fölfelem itt, de arról értesültem azután, hogy ezek az angol temetőben nyugszanak, de oda elmenni nem volt már időm.

A világ legszebb temetőjében járkálunk itt, hol Dupré, Gaggini, Revelli, Varni és napjaink más jeles művészeinek remekei még azokat is feledhetetlenné teszik, kik a legdiszesebb síremlékek alatt, a ciprus-lombok és rózsá-ligetek árnyában porladoznak, bár a legközönségesebb halandók voltak tele emberi gyarlósággal, kiváló érdemek és tehetség nélkül.

Oszlopokon nyugvó hosszú csarnokok húzódnak egymás fölött és egymás mellett a hegykoszorúzza szép Bisango völgyben.

Ott hol a hosszú, műkincs-gazdag folyosók közepén találkoznak, fehér márvány lépcsősor vezet fel magasan az oszlopos előcsarnokkal bíró kupolás templomhoz, hol a megváltás jele vigasztalja meg a megszórodott elhagyottakat,

(Folyt. köv.)

Kinevezések a b.-gyarmati m. kir. pénzügyigazgatóság mellé rendelt számvevőség-nél: A m. kir. pénzügyminiszter Ferber Nándor kir. számvevőségi főnököt, pénzügyi tanácsossá a VII-ik fizetési osztályba, Augusztin István, Romhányi Gyula, Zmeskal Barnabás, Rubis Elemér, Schmoll Endre, Horti János számellenőröket magy. kir. pénzügyi számvizsgálókká a IX. fizetési osztályba kinevezte Gratulálunk.

Kinevezés. A király Bakos Ádám kalocsai kir. törvényszéki jegyzőt a salgótarjáni kir. járásbíróshoz albiróvá nevezte ki.

Áthelyezés. A király megengedte Nagy Miklós salgótarjáni kir. járásbírónak a budapesti kir. törvényszékhez bírói minőségben saját költségére leendő áthelyezését.

Esküdtek lajstroma. A f. évi március 1-én kezdődő ülészakhoz dr. Ligeti Ernő elnöke mellett, Kletzár Lajos és Gottl Rezső törvényszéki bírákból és Sándor Arnold jegyzőből megalakult tanács a következő szolgálati lajstromot állította össze sorshuzás útján. Rendes esküdtek: Hummer Mihály, Körmenyi Géza, Kecskeméthy Géza, dr. Keszler Lipót, Horvay Lajos, dr. Kertész Arnold, Koléner Zsigmond, dr. Horpáczky Jenő, Hajós László, Halimos Hugó, dr. Kovács Jenő, Aninger László, Mantuánó Ernő, Roltman Henrik, Fayerzeig Lajos, Hanzély Márton, Heksch Adolf, Donner Kálmán, Kujnis Gyula, Hermann Kálmán, Vitális Béla, Kubányi Lajos, Szűcsi Antal, Répási Gusztáv, Schwancz Sándor, Végh Benedek, Telek Ferenc, Molnár Gyula, Zará Ferencz, Árvai Miklós. Helyettesek: Cserenyák György, Chikán Tamás, Hoffman Henrik, Szedlárik Antal, Garami Lajos, Barok Jakab, Kotulyák Mihály, Schummer Káos, Hirschberg Fülöp, Schvarc Károly.

Miniszteri köszönet. A vallás és közoktatás miniszter özv. gróf Pejacevics Arturnéhoz a következő tartalmu leiratot intézte: „Nógrád vármegye kir. tanfelügyelőjének jelentéséből örömmel értesültem, hogy metőságod a Nódrádludai határában levő Apáti pusztán 10000 korona költséggel iskolát és tanítói lakást építtetett s ezen róm. kat. iskola összes dologi szükségleteiről gondoskodik s végül a tanító javadalmazásához is évi 100 koronával járul. Kedves kötelességét teljesíték, midőn méltóságodnak a népoktatás érdekében tanúsított ezen nagylelkű hazafias áldozatkészségeért őszinte elismerésemet és köszönetemet nyilvánítom. Budapest, 1909 évi február 1-én Apponyi.”

A nyári por. „Ember mint gyermek előbb szavakat hall, azután eszmél, végre tettekre ke-rekedik.”

Nagy Széchenyi e szavait szem előtt tartva nem riadunk vissza az ismétléstől sem. Éz ezért megint hangoztatjuk és még sokszor fogjuk hangoztatni, hogy itt az ideje a nyári öntözés előkészítésének. Előre borzadunk attól a nagymérvű porfelhőtől, mely a mi nyarunkat jellemzi. Kérjük az illetékes köröket, gondoskodjanak a magas pótladó fejében legalább az egészségtelen és tüdőt ölő por elnyomásáról.

A szécsényi Rákóczi szobor. Örömmel jelentjük, hogy városunkban a fejedelmválasztó országgyűlés emlékére alkotandó szobor sikere biztosítva van. A városligetben emelt Rudolf trónörökös szép szobra, mely székesfővárosunkban is megállja helyét csupán 18.000 K.-ba került, míg a szécsényi gyűjtés már eddig 19.000 K.-t eredményezett. Ismételjük tehát, hogy a mi szobrunk már

meg van. Amennyiben a gyűjtő takarékpénztár most el nem készített, annyiban a szobor csak még nagyobb lesz, mert a tőke évről-évre (saját 5%-os kamataival és a takarékpénztár évi 500 K.-ás adományaival) 1500 K.-val gyarapodik. Így legalább még a két relief is megvalósulhat, amelynek egyike a fejedelmválasztási jelenetet, a másik pedig az ugyanezen országgyűlésen II. Rákóczi Ferencz által a vallás szabad gyakorlását kihirdető aktust ábrázolná. Adná a magyarok Istene, hogy minden tervünk és minden vágyunk oly sikerre vezetne, mint e szoborgyűjtés. Nem hagyhatjuk szó nélkül a „Szécsényi Takarékpénztár” nagy áldozatkészségét, melyet úgy mint minden más téren, — itt is kifejtett és különösen hangsúlyoznunk kell még e mellett is a Takarékpénztár nagybecsült igazgatójának: Sándor Mórincz agitálását és fáradhatatlanságát, mely városunknak már oly sok jót hozott úgy társadalmi, mint jótékonyági téren.

Jutakonyaság. Dr. Grosz Jenő az elmúlt hét folyamán a városnak 500 koronát, a szécsényi izraelita hitközségnek szintén 500 koronát küldött mint néhai édes atyja végrendeleti hagyományát azzal a rendeltetéssel, hogy az előbbi felekezetre való tekintet nélkül, az utóbbi pedig az izraelita vallású szegények között osztassék szét. Az izraelita hitközség a szétosztást e hó 6-án mint néhai Grosz Zsigmond halála évfordulóján fogantatosította is és összesen 18 szegény kapott belőle adományt. A nemesség lelkű adakozó emléket a hitközség jegyzőkönyvileg megörökítette és az arról szóló kivonatot Dr. Grosz Jenőnek megküldeni rendelte.

Eljegyzés. Klein Henrik üvegkereskedő leányát Lenkét eljegyezte Pilczér Lipót járásbíró kir. járásbírói tisztviselő. Gratulálunk.

Daktyloszkópia. Győry János szakali legény egy pajtása csizmáit ellopta, miért a járásbíró az őt jogerősen elítélte. Az esetet azért említjük meg, mert ennél először alkalmazták a daktyloszkópiát (uj lenyomatot.) A lenyomatokat Kasza Pál irodatiszt vette fel, akit az ebben való jártasság elsajátítására ez igazságügyminiszter az egri tanfolyamra is kiküldött.

A bortörvény szerint a pincébe kifüggesztendő nyomtatványok. Az új bortörvény (1909. XLVII. t.-c.) elrendeli, hogy azokban a pincékben, présházákban, erjesztő és más helyiségekben, amelyek eladásra szánt must, bór, gyümölcsbor, pezsgő vagy habzóbor készítésére kezelésére, raktározására vagy forgalombelátására szolgálják, a törvény fontosabb rendelkezéseit nyomtatásban állandóan kifüggesztve kell tartani. Az e célra használandó nyomtatványokat a földművelésügyi miniszter kasszája el és a községi előljáróságok útján ingyen bocsátja az illetők rendelkezésére. A nyomtatvány kifüggesztése — büntetése terhe alatt — március 1-től kezdve kötelező, addig tehát mindenkinek meg kell szereznie a községi előljáróságtól, városokban a polgármesteri hivataltól, ahova említett nyomtatványok már szétküldettek. Azokra a kis szőlősgazdákra, akiknek 4 kataszteri holdnál nagyobb szőlőjük nincs, ha por adás vételével, vagy borméréssel, illetve kis mértékben való elárusítással nem foglalkoznak, ezen nyomtatványok kifüggesztése nem kötelező ugyan, mindamellett ezek is jól teszik, ha azokat saját mihezértésük végett megszerzik.

A Petőfi-Ház sorsjáték. Rövid egy hónap múlva, vagyis március hó 6-án zajlik le a Petőfi Társaság hatalmas mozgalmának, a Petőfi Társaság 76.000 korona értékű 2010

nyereménnyel közte a 25.000 koronás főnyereménnyel hálálja meg a közönség áldozatkészségét, hogy a Petőfi-ház létesítési és fenntartási költségeihez hozzájárul. A petőfi diszkidásból már eddig több mint 2000 darabot küldött szét a Társaság ajándéknak min azoknak, akik legalább 40 darab 1. koronás sorsjegyet megvettek vagy eladtak. Sorsjegyek megrendelhetők a sorsjegyi irodában Budapest, IX., Boráros-tér 2. sz. azonkívül minden bankban és tőzsdében.

Új adóalap. Pontos statisztikai adatok és számítások alapján egy nagyon életre való új adóalap eszméjét veti fel a „Vállalkozók és Iparosok Lapja” Köztudomású dolog, hogy bányáinknak egy része üzemvitelét olyan módon végzi, hogy bányászati számlán s termelt vasérc után haszon nem mutatkozik és így az 5% adó terhe alól mentesüljön. Az olyan vállalatnál, mely érceit a hazai vasgyártás szolgálatába bocsátja, ez nem volna baj, mert a vas — készárú magasabb osztályadója révén a vasérc esetleges adómentessége is megtérül. De egészen másképp van a dolog külföldi kivitelre dolgozó vasércbányáknál. Ezek igyekeznek a bányaadótól lehetőleg teljesen szabadulni és ez a törekvésük ez ideig fényesen sikerült is. Magyarországból ez idő szerint évi 7 1/2 millió q vasércet visznek idegenbe, ennek eltagadhatatlan bányavállalati haszna 7 1/2 millió-szor 100 fillér — 7.500.000 kor. Az esedékes 5%-os bányaadónak tehát évente 375 ezer kor.-nak kellene lenni, holott tudomásunk szerint tényleg fizetne az exportra dolgozó idegen bányavállalatok 17.572 kor.-t, vagyis évi 357.428 kor.-val károsodik a kincstár közvetlen bányaadónál. Ámde ennél sokkal nagyobb az adójóvedelem tényleges vesztesége. A 7 1/2 millió vasércből ugyanis 2 1/2 millió q vas-készárú készül, melynek üzleti hasznát 100 kg-ként 3 kor.-val számítva 7 1/2 millió 10%-os adóztatás alá eső jóvedelemről, vagyis újabb 750.000 kor. adójóvedelem elvesztéséről van szó. Ez az adóbevételel előbb-utóbb az ország javára esne, ha a vasérc itthon marad és teljesen és örökre elvesz, amikor a vasérc kihurcoltatik. Az elmondottakból nyilvánvaló, hogy a vasérc-kivitel minden rendelkezésre álló törvényes intézkedéssel korlátozandó és amennyiben azt megakadályozni mégsem lehetne, a kivitelre kerülő vasérc minden 100 kor.-jára — novelláris, rendeleti úton, vagy a közből levő új bányatörvény keretében, de lehetőleg rövid időn belül 100 filléres értékelés alapján a jelenlegi bányatörvény háromszorosa, vagyis 15% volna kivetendő, esetben: 7 1/2 millió x 100 fillér x 15% = 1.125.000 kor. adóbevételel keletkezne, amellyel legalább az adóalap volna nagyjából kártalanítva. Azért mondjuk, hogy nagyjából, mert a 7 1/2 millió q vasércnek vas-készárúra itthon való feldolgozása maga évente mintegy 5000 embernek a hatna foglalkozást s a vas-termeléssel összefüggő számos iparág révén olyan széles alapokra terjedő gazdasági tevékenység támaszpontját szolgáltatná, amelynek anyagi és erkölcsi értékét és adójóvedelem szempontjából való becsét megállapítani megközelítőleg sem lehetséges.

Egy város, mint szénkereskedő. Győrtött a Czalaker és Tóth vaskereskedő cég több győri kereskedővel együtt feljelentést tett a város ellen azon okból, mert — engedély nélkül szénét árusít, holott azok a feltételek, melyek mellett e szénüzem idején és kereskedelmi és belügyminiszterek az árusítást megengedték, fenn nem forognak. Tavaly ugyanis a közlekedési akadályok miatt beállott szénhiány idején a kereskedelmi és belügyminiszterek megengedték, hogy a város szénről gondoskodhassék és a város lakóit megszabott ár mellett elláthassa szénrel. A szénhiány elhárítására, de s a város a szén-árúsítást tovább folytatja, mi által a szénkereskedőknek károkat okozott. Ez indította a Czalaker és Tóth céget és csatlakozó társait, hogy a várost törvénybe ütköző iparüzés miatt a rendőrfőkapitánynál, mint elsőfokú iparhatóságnál feljelentse, kérve, hogy

a várost a szénelárúsítástól tiltsa el. A rendőrfőkapitány a kérelmet elutasította, mert e kérdésben, — arra való tekintettel, hogy az engedélyt a legmagasabb fórumok közvetlenül adták meg — határozni magát illetékesnek nem tartja. Felelősség folytán az ügy a tanács elé került, amely a főkapitány határozatát indokainál fogva a maga részéről is helybenhagyta és kimondta, hogy ez ügyben döntésre egyedül a belügyi és kereskedelemügyi miniszter illetékes.

Tanulók utazási kedvezménye. A vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszter a kereskedelemügyi m. kir. miniszterrel egyetértőleg a hazai tanuló ifjúság tanulmányúti kirándulásai, illetve utazásai alkalmából utasította a m. kir. államvasutak igazgatóságát, hogy az iskolai tanulmánykirándulások alkalmával a résztvevők számára ez iránt idejében hozzáintézett megkeresés alapján lehetőleg külön kocsit bocsáson rendelkezésére. Felhatalmazta továbbá a nevezett igazgatóságot, hogy a lehetőség szerint a gyorsvonathoz is III. oszt. személykocsit soroztasson be, megengedvén, hogy ily esetben a rendelkezésre bocsátott III. oszt. kocsit gyorsvonat III. oszt. félárú menetjegyekkel legyen igénybevehető. E kérelemnek azonban csak akkor adható hely, ha a kért kocsit besorozási forgalmi nehézségekbe nem ütközik s a kocsit kellő kihasználása biztosítva van, vagyis, ha az utazásban résztvevők száma a 25-ös számot meghaladja. Egyidejűleg utasította a m. kir. államvasutak igazgatóságát, hogy a tanulmányi kirándulásoknál két tíz éven aluli tanuló után egy teljesen szegénysorsú tanuló díjmentesen utazhassék. A nyári hónapokban, vagyis június, július és augusztus hónapokban tizenöt napra érvényes, a m. kir. államvasutak összes vonalaira szóló igen olcsó bérletjegyek adatnak ki az I. kocsit osztályban 120 korona, a II. kocsit osztályban 80 korona, a III. kocsit osztályban 40 korona áron. Az összes kedvezmények értékét nagyban emeli azon körülmény, hogy annak igénybevétele rendkívül meg van könnyítve, amennyiben az említett utazási kedvezmény minden előzetes kérelmezés nélkül, egyszerűen az illető intézet igazgatóságának hivatalos pecsétjével ellátott és aláírt igazolványa alapján vehető igénybe. A kirándulásokban azonban legalább 10 tanulóval s egy kísérő tanárnak kell résztvenni. Ha csak ennyien vannak, akkor külön kocsit nem igényelhető, hanem tanárok és tanulók egyaránt gyorsvonatok II. osztályában, személy- és gyorsvonatok III. és II. osztályában utazhatnak.

A „Magyar fürdőkalauz” 1909. II. kiadása, ezokallanul díszes kiállításban, a napo an hagyta el a sajtót. — A gyűjtemény összes 1111 oldalt, könnyen áttekinthető, a sajtó munka, magyar és német nyelven kiadásra és szeltesen ismerteti a magyar fürdőket, gyógyhelyeket, nyaralótelepeket, sanatóriumokat, víz- és gyógyintézeteket, nemkülömben a hazai ásvány- és gyógyvizeket. Erdős József a munka szerkesztője, igazán dícséretes és sikeres munkát végzett, amidőn szakavatott atollal és nem mindennapi rutinnal vette kezébe a hazai fürdők eddig selejtes irodalmának ügyét, produkálván olyat, aminőt eddig sajnálattal kellett nélkülözni irodalmunk ezen ágában. A nélkülözhetetlen diszmunika szerkesztője valóban megérdemli a legteljesebb elismerést ezen hazafias vállalkozásáért, mert a munka hivatva van arra, hogy a nagyközönség előtt helyes világításban mutassa be a magyar fürdőket és ezáltal gátat vessen a magyarságtól a külföld fürdőibe és külföldi ásványvizekért kiözönlő sok milliónak. — A diszmunika, mely határozott nyeresége irodalmunknak, ajánljuk figyelmébe minden érdeklődőnek, különösen pedig azoknak az illetékes köröknek, akiknek hivatásuk pangó hazai fürdőink ügyét elősegíteni. A díszesen bekötött munka az ország valamennyi vasuti és hajófülkéiben, orvosoknál, egyletekben, és nagyobb szállodákban nyer díjmentes elhelyezést. A diszmunikat bárkinek is ingyen küldi meg a „Magyar fürdőkalauz” kiadóhivatala, Budapest, Eötvös-utca 36. I. 9.

4706—908 sz.

Árverési hirdetmény kivonat.

A szécsényi kir. jbiróság mint tkvi hatóság közhírré teszi, hogy Szécsényi Takarékpénztár végrehajthatónak Gyürky Gusztáv és neje végrehajtást szenvedő elleni 328 kor. tőkekövetelés s jár. iránti végrehajtási ügyében a szécsényi kir. jbiróság területén levő Magyargéczi községben fekvő és a magyargéczi 81 sz. tkvi A + 1. sorsz. ingatlanok B 2. 8. a. Gyürky Gusztáv részére 13 K. 41 f. 81 sz. tkvi A + 4. sorsz. B 2. 8. a. 17 K. 60 f. 81 sz. tkvi A + 8 sorsz. B 2. 8. a. 23 K. 16 f. 399 sz. tkvi A + 1 sorsz. B 3. a. Gyürky Gu ztávné szül. Szerémy Etel részére 80 K. 464 sz. tkvi A + 1. sorsz. ingatlanra 155 K. 75 f. 464 sz. tkvi A + 2. sorsz. 1000 K. 464 sz. tkvi A + 3. sorsz. 109 K. 25 f. 464 sz. tkvi A + 5. sorsz. 135 K. 464 sz. tkvi A + 1. sorsz. 20 K. 481 sz. tkvi A + 1. sorsz. 400 K.-ban ezennel megállapított kikiáltási árban az árverést elrendelte és hogy ezen ingatlanok az 1909. évi március hó 1-ő napja Magyargéczi község házánál megtartandó nyilvános birói árverésen a kikiáltási ár 2/3 részén alul eladatni nem fognak.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10 százalékát készpénzben vagy az 1881. évi LX. t.-c. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és a 3333—81. J. M. rendelet 8 §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni avagy a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről szóló elismervényt átszolgáltatni.

Kir. jbiróság mint tkvi hatóság Szécsényben, 1908. évi dec. hó 2-ik napján

Szenthe, kir. jbiró.

4707.—908. sz.

Árverési hirdetmény kivonat.

A szécsényi kir. járásbiróság mint tkvi hatóság közhírré teszi, hogy Szécsényi Takarékpénztár végrehajthatónak Gyürky Teréz és társai végrehajtást szenvedő elleni 120 kor. tőkekövetelés és jár. iránti végrehajtási ügyében a szécsényi kir. járásbiróság területén levő Magyargéczi községben fekvő és a magyargéczi 81 sz. tkvi A + 1. sorsz. B 3. 9. a. részére 13 K. 41 f., a B 4 és 10 a. részére 17 K. 66. f., a B 4. 10. a. részére 17 L. 66 f., a 8 sorsz. B 3. 9 a. részére 23 K. 16 f., a B 4. 10. a. részére 23 K. 16 f., a + 1. sorsz. ingatlanra, 30 K. az 506 sz. tkvi A + 1. sorsz. B 3. a. részére 25 K. az 508 sz. tkvi A + 1. sorsz. B 12—14. a. részére 81 f., — a + 2 sorsz. ugyanazon részekre 240 K. — az 549/a sz. tkvi A + 1 sorsz. B 9—11. a. részére 1 K. 65 f., — a 612 sz. tkvi A + 2 sorsz. B 5. 8. a. részére 200 K., — a 617 sz. tkvi A + 1 sorsz. B 1. 2. a. 20 K, a + 2 sorsz. ingatlanok ugyanazon részére 20 K, — a + 3 sorsz. ugyanazon részére 20 K, a 655 sz. tkvi A + 1. sorsz. B 16. a. részére 120 K, a 658 sz. tkvi A + 1. sorsz. B 15. a. részére 400 K, a 665 sz. tkvi A + 1. sorsz. B 5. 8 és 15. a. részére 950 K. és a 674 sz. tkvi A + 1. sorsz. ingatlanok B 2. 4. a. részére 75 K. 37 f.-ben megállapított kikiáltási árban az árverést elrendelte és hogy ezen ingatlanok az 1909. évi március hó 2-ik napján Magyargéczi község házánál megtartandó nyilvános birói árverésen a kikiáltási ár 2/3 részén alul eladatni nem fognak.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10 százalékát készpénzben vagy az 1881. évi LX. t.-c. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és a 3333—81 sz. J. M. igazságügyminiszteri rendelet 8 §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni avagy a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről szóló elismervényt átszolgáltatni.

Kir. jbiróság mint tkvi hatóság. Szécsényben, 1908. dec. hó 2-ik napján.

Szenthe, kir. jbiró.

63 909 szám.

Árverési hirdetmény.

Alulírott birósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-c. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a salgótarjáni kir. járásbiróság 1908. évi Sp. 3223 számú végzése következtében dr. Pollatsek Armin ügyvéd által képviselt Révay Sándor javára 80 kor. s jár erejéig 1908. évi július hó 23-án fogantatott biztosítási végrehajtás útján lefoglalt és 1517 kor.-ra becsült következő ingóságok, u. m. 1 varrógép, 1utorok, 1 cimbalom és 1 sertés, nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a szécsényi kir. járásbiróság 1908-ik évi V. 4034 számú végzése folytán 35 kor. 54 fillér hátr. követelés ennek 1908. év május hó 12-ik napjától járó 5% kamatai eddig összesen 6 kor. 75 fillérben biróilag már megállapított és árverés kitűzés 4 kor. költségek erejéig Ludányban leendő eszközzésére 1909. évi február hó 15-ik napjának délután 3 órája határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hívatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-c. 107. és 108. §-ai értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek, szükség esetén becsáron alul is elfognak adatni.

Amennyiben az árverezendő ingóságokat mások is le és félfoglaltatták, s azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t.-c. 102. §-a értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Szécsény, 1909. évi január hó 27 napján.

Nagy, kir. bir. végrehajtó.

4634.—908. sz.

Árverési hirdetmény kivonat.

A szécsényi kir. jbiróság mint tkvi hatóság közhírré teszi, hogy Szécsényi Takarékpénztár végrehajthatónak Gyürky Pál és társai végrehajtást szenvedő elleni 815 kor. tőkekövetelés és jár. iránti végrehajtási ügyében a szécsényi kir. jbiróság területén levő Pusztatercsi 74 sz. tkvi A I. 1—4 sorsz. ingatlanokra 1455 K. 74 sz. tkvi A II. 1. 2. sorsz. 288 K. 75 sz. tkvi A I. 1. 2. sorsz. 70 K. 62 sz. tkvi A + 1. sorsz. 827 K. 62 sz. tkvi A + 2. sorsz. 44 K. 62 sz. tkvi A + 3. sorsz. 46 K. 76 sz. tkvi A I. 1—4 211 K. 77 sz. tkvi A I. 1—6 sorsz. 335 K. 77 sz. tkvi A II. 1. 2. sorsz. 217 K. és a szalmatercsi 122 sz. tkvi A + 1. sorsz. 8 K.-ban ezennel megállapított kikiáltási árban az árverést elrendelte, és hogy ezen ingatlanok az 1909. évi március hó 4-ik napján Szalmatercs község házánál megtartandó nyilvános birói árverésen a kikiáltási ár 2/3 részén alul is eladatni nem fognak.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10 százalékát készpénzben vagy az 1881. évi LX. t.-c 42 §-ában

jelzett árfolyammal számított és a 3333/81. J. M. rendelet 8 §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezében letenni avagy a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről szóló elismervényt átszolgáltatni.

Kir. jbiróság mint tkvi hatóság Szécsényben, 1908. évi dec. hó 1 napján.

Szenthe, kir. jbiró.

Eladó.

Egy 36 méter hosszú, 7.50 széles favázás félszer, mely eddig cserraktárnak szolgált. Alkalmos uradalom részére takarmányozó raktárnak. Bővebbet: DONNER KÁLMÁN fakereskedőnél Szécsényben.

Bérbe adó!

Ket üzleti helyiség azonnal valamint, ket lakás aprilis hó 1-től. Ertekezni lehet Barok József tulajdonosnál.

GRANTZ DAVID

könyvkötészete

Balassagyarmaton

Kossuth Lajos-utca 6.

Elvállal mindennemű könyvkötői, valamint e szakmába vágó összes munkákat, a legegyszerűbbtől a legdiszesebb kivitelig. Díszdoboz munka, egyszerű és díszdoboz készítés.

KIADÓ LAKÁS.

Szécsényben, a Kertalja-utcában, a gőzmalommal szemben, a mai kornak megfelelően épített házban 3 utcai szoba, konyha és élőkamra 1909. május 1-től kezdődőleg kiadó.

Bővebb felvilágosítást Kirperger István ácsmesternél kapható.